

Dr hab. prof. UŚ. Ewa Gębicka

Uniwersytet Śląski w Katowicach

Wydział Humanistyczny

Instytut Nauk o Sztuce

Recenzja monografii (rozprawy habilitacyjnej) oraz całokształtu dorobku naukowego dydaktycznego i organizacyjnego dr Joanny Szczutkowskiej w związku z jej wnioskiem o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie historia

Podstawa formalna recenzji

Niniejsza recenzja została sporządzona na podstawie:

a) art. 221 ust.4 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (dz. U. 2021 poz. 478)

b) Uchwały Rady Dziedziny Nauk Humanistycznych UKW Nr 24/2021/2022 z dnia 18 stycznia 2022 r

Zgodnie z art 219 ust.1-3 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce do postępowania habilitacyjnego może zostać dopuszczona osoba, która posiada stopień doktora oraz osiągnięcia naukowe i artystyczne uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora stanowiące istotny wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej lub artystycznej oraz wykazuje się aktywnością naukową lub artystyczną. Z przedłożonej dokumentacji wynika, że spełnione zostały wszystkie wymagania formalne niezbędne do wszczęcia postępowania habilitacyjnego wynikające z ustawy

Ocena w związku z tym obejmuje:

1. Charakterystykę sylwetki naukowej Habilitantki
2. Osiągnięcia naukowe będące podstawą postępowania habilitacyjnego
3. Pozostałe osiągnięcia naukowe
4. Dorobek dydaktyczny, organizacyjny i ekspercki

1. Wykształcenie i kariera zawodowa Habilitantki

Pani dr Szczutkowska urodzona w 1982 roku uzyskała stopień magistra historii nadany przez Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy w 2006 roku. Pięć lat później (2011) uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie historii na tymże Uniwersytecie na podstawie rozprawy doktorskiej „Polityka kulturalna władz PRL wobec kinematografii w latach 1970-1980”. Warto zauważyć, że od chwili ukończenia studiów magisterskich do momentu uzyskania przez nią stopnia doktora minęło tylko 5 lat czyli, jak na polskie warunki, stosunkowo niewiele. Z kolei okres do złożenia rozprawy habilitacyjnej to już kolejna dekada a więc nieco dłuższy niż krajowy standard 8 lat. . Habilitantka nie przybliży zakresu swojej działalności przed 2011 rokiem, nie wiemy zatem czy i na ile była wówczas obciążona obowiązkami dydaktycznymi i organizacyjnymi. Podaje, że od 2011 roku jest zatrudniona jako adiunkt w Instytucie Historii i Stosunków Międzynarodowych, a następnie - od 2019 na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Jak z tego wynika, od wielu lat etatowo związana jest z jedną polską placówką naukową. Jeśli chodzi o kontakty zagraniczne (pomijając omawianą w dalszej części oceny aktywność publikacyjną) to sprowadzają się do około trzymiesięcznego pobytu na stażu w Belgradzie w Instytucie Historii Współczesnej.

2. Ocena osiągnięcia naukowego (monografii) będącego przedmiotem postępowania habilitacyjnego

Autorka przedstawiła do oceny opublikowaną w 2021 roku przez Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego monografię zat. „Zagraniczna polityka kinematograficzna PRL w latach 70. XX wieku”. Opracowanie to stanowi swego rodzaju odzwierciedlenie i finalizację głównego nurtu zainteresowań badawczych Habilitantki prezentowanych w jej naukowym dorobku poprzedzającym omawianą publikację. Dotyczą one bowiem przede wszystkim zagadnień polityki kulturalnej i filmowej determinującej sposób funkcjonowania instytucji kinematograficznej w okresie PRL i jej współpracy z zagranicą.

W pracy habilitacyjnej (podobnie jak i w dysertacji doktorskiej) Habilitantka koncentruje się na siódmej dekadzie funkcjonowania polskiej kinematografii, zwanej przez niektórych „dekadą gierkowską”, przez innych - „dekadą propagandy sukcesu”. Pomijając różnice nazewnictwa, faktem jest (tu należy się zgodzić z Autorką pracy), że jest to dość słabo zbadany okres w dziejach rodzimej kinematografii, co więcej - podlegający w ocenie wielu nieuprawnionym stereotypom i uproszczeniom. Tymczasem jest to w historii rodzimego kina dekada bardzo ciekawa i złożona. Tym większe uznanie dla Habilitantki, że zajęła się właśnie tym etapem jego rozwoju.

O ile w swojej pracy doktorskiej Autorka zajmowała się polityką filmową PRL w dziedzinie kinematografii w latach siedemdziesiątych, jej narzędziami i następstwami bardziej całościowo, o tyle w rozprawie habilitacyjnej skupiła się na jednym aspekcie owej polityki

mianowicie na wykorzystaniu filmu i kinematografii w realizowanej przez władze polityczne i państwowe polityce zagranicznej.

Problem badawczy i zasadnicze cele

Autorka określa we wstępie podstawowy cel pracy jako chęć wskazania miejsca i roli kinematografii w polityce zagranicznej PRL w latach 70-tych na tle uwarunkowań międzynarodowej współpracy kulturalnej. Intencją Habilitantki było przebadanie wpływu tej polityki na postrzeganie polskiej kinematografii zagranicą, określenie jej założeń, metod, narzędzi, wreszcie efektywności w zderzeniu z założonymi celami. W szczególności Autorka szuka odpowiedzi na pytania jak w istocie przedstawiały się relacje rządów partyjno-państwowych w epoce Gierka z innymi państwami, jak przyjęte w tym czasie doktryny wpływały na ówczesne stosunki kulturalne, jak w praktyce i z jakim efektem uskuteczniano zagraniczną politykę filmową.

Autorka słusznie zauważa, że popularyzacja filmów jako przekazów kultury, poczynając od 1944 roku, stanowiła ważny element, a zarazem instrument polityki kulturalnej Polski, tak wewnętrznej, jak zagranicznej i w tym ostatnim przypadku tego typu teksty kultury były traktowane jako cenny towar eksportowy. Polityka zagraniczna państwa zawsze wymagała odpowiedniej strategii dostosowanej do aktualnej „prawdy etapu”. Można było jedynie dyskutować o jej skuteczności. W okresie dekady gierkowskiej działania podejmowane w ramach polityki zagranicznej kinematografii PRL były jednak szczególnie intensywne co Autorka pracy z powodzeniem stara się udowodnić koncentrując się na posunięciach podejmowanych w obszarach produkcji, dystrybucji i rozpowszechniania filmów. W latach upaństwowionej i scentralizowanej kinematografii siódmej dekady przybierały one formy zinstytucjonalizowane co miało z założenia wzmocnić międzynarodową współpracę, wymianę filmów oraz promocję rodzimej kinematografii.

Sformułowany przez autorkę problem badawczy i zasadnicze cele pracy należy ocenić pozytywnie, między innymi dlatego, że opisywane tytułowe zagadnienia nie przybrały wcześniej formy tak całościowej monografii historycznej. Podjęcie się zatem przez Autorkę rozpracowania dość złożonego tematu zasługuje na uznanie.

Metodologia

Praca sytuuje się w kręgu dopiero od niedawna prowadzonych w Polsce badań opartych na materiałach źródłowych i bardzo bogatej dokumentacji. Z satysfakcją przyjmuję podejście Autorki, która postrzega kinematografię jako złożony obszar pozostający pod wpływem wielu zewnętrznych uwarunkowań, w tym - pod wpływem czynników politycznych. Te bowiem od zawsze w systemie państwowego monopolu filmowego, w którym względy ideologiczne spychały na dalszy plan czynniki ekonomiczne, w sposób zasadniczy wpływały na sposób funkcjonowania instytucji kinematograficznych, postawy twórców i zachowania widzów. Autorka wykorzystuje kilka podejść i metod badawczych starając się z powodzeniem połączyć role historyka, filmoznawcy, politologa oraz badacza stosunków

międzynarodowych. Takie kompleksowe podejście do tytułowego przedmiotu badań uważam za bardzo wskazane i godne uznania. Elementy powiązań kultury, kinematografii i polityki to bowiem zagadnienie niezwykle złożone i wieloaspektowe, wymagające w istocie ujęcia interdyscyplinarnego.

Zawartość pracy i jej ocena merytoryczna

Praca składa się z trzech zasadniczych części uporządkowanych w logicznej kolejności odpowiadających sformułowanym przez autorkę problemom badawczym. Konstrukcja pracy jest dość przejrzysta. Jedyne zastrzeżenie, jakie pod tym względem wysuwam to zbyt ogólnikowe tytuły podrozdziałów rozdziału II, co nieco utrudnia czytelnikowi szybkie odnalezienie informacji poświęconych poszczególnym narzędziom i sposobom rozwijania relacji filmowych z zagranicą.

Pierwsza część pracy stanowi niejako bazę wyjściową dalszych rozważań związanych z polityką filmową i jej narzędziami. Autorka szuka tu uwarunkowań międzynarodowej aktywności polskiego kina wpisując zewnętrzne działania PRL w realia ówczesnej sytuacji międzynarodowej, charakteryzowanej jako kolejny etap tzw zimnej wojny. Część ta zawiera wnikliwe rozważania na temat przyczyn i konieczności tzw współistnienia państw bloku socjalistycznego i kapitalistycznego, prób odprężania i zaostrzania tej polityki w kolejnych okresach, a także faz przebiegu konfliktu Wschód-Zachód. Analizy zawarte w tym rozdziale są bardzo rzetelnie udokumentowane pozycjami źródłowymi. Nie bez znaczenia jest obserwacja Autorki, że filozofia polityki zagranicznej w epoce gierkowskiej zmierzała nie tylko do budowania dobrych relacji z ZSRR oraz Krajami Demokracji Ludowej ale równocześnie do utrzymania w miarę bliskich stosunków z krajami kapitalistycznymi. To ewidentne otwarcie Polski na Zachód nie mogło pozostać bez wpływu na kierunki polityki zagranicznej w dziedzinie kinematografii o czym Autorka pisze w kolejnych częściach pracy. Szczegółowo opisane przez Autorkę tło polityczne systemu stało się dla niej punktem wyjścia do przybliżenia miejsca i roli kultury w relacjach PRL z zagranicą, opisu działań bazujących na przekonaniu partii i rządu, że współpraca kulturalna może być interesującym narzędziem polityki kulturalnej, wzmacniać pozycję międzynarodową i prestiż Polski. Rozważania zawarte w tej części monografii bazują na przywoływanych w tekście fragmentach dokumentów polityczno-państwowych, w których zawarto wytyczne dot. roli kultury jako narzędzia informacji i propagandy oraz określono zasadnicze cele polityki zagranicznej i kulturalnej. Opisano tutaj kierunki międzynarodowej aktywności kulturalnej przebiegającej na podstawie dwustronnych i wielostronnych umów koordynowanych przez MSZ, których ilość Autorka szczegółowo specyfikuje. Warto w tym miejscu zaznaczyć, co też słusznie odnotowuje Autorka określając parametry międzynarodowej współpracy, że najczęściej przybierały one formę powielanych od lat sloganów, których realizacja nawet w procesach współpracy z państwami socjalistycznymi dostarczała licznych problemów.

W rozdziale drugim pracy Autorka skupiła się na opisanu, w jaki sposób ogólne wytyczne polityki kulturalnej znalazły odbicie w obszarze kina. Pokazała, jak władze PRL korzystały z filmu jako narzędzia propagowania wartości ideologicznych w wymiarze międzynarodowym ,

jakie były generalne cele, formy i narzędzia takich działań. Szczegółowo przeanalizowała relacje z państwami wschodnimi, ale z drugiej strony, także zabiegi promotorów ówczesnej polityki filmowej na rzecz pozyskania zachodniego widza i zachodniej krytyki filmowej. Szczególną uwagę poświęciła międzynarodowym koprodukcjom filmowym i ich historii tak w zakresie współpracy z państwami bloku wschodniego, jak i pojedynczym próbom współpracy ze światem zachodnim. W tym przypadku bardzo rzetelnie przedstawiono dane statystyczne dot. międzynarodowych przedsięwzięć z udziałem Polski. Znacznie mniejszą uwagę poświęcono jednak opisowi motywów przyświecających podejmowaniu kolejnych projektów oraz przyczynom ich porzucania czy odkładania w czasie. Niezbyt dużo dowiadujemy się też na temat tego, jakie tematy i dlaczego w projektach koprodukcyjnych najczęściej podejmowano. Zbyt też ogólnie, moim zdaniem, oceniono różnorodne trudności w podejmowaniu i kontynuowaniu tego typu współpracy.

Za interesujący wątek rozważań w tym rozdziale należy uznać rolę polskich aktorów występujących w filmach socjalistycznych, którzy w ten sposób stawali się niejako ambasadorami rodzimej kinematografii. Autorka nie pominęła w tej części najbardziej popularnych w Bloku Wschodnim odtwórców aczkolwiek brakuje mi tutaj głębszej analizy przyczyn ich obecności zagranicą, relacji z władzami PRL oraz uwarunkowań ich spektakularnych karier.

Wśród narzędzi popularyzacji polskiej kinematografii zagranicą wpisanych w założenia ówczesnej polityki filmowej znalazło się też, co zrozumiałe, uczestnictwo w imprezach filmowych (przeeglądy, organizacje uroczystych premier, dni filmu polskiego itp), w szczególności obecność na międzynarodowych festiwalach. Te ostatnie bowiem władze od zawsze traktowały jako płaszczyznę starcia ideologicznego i upatrywały w niej określone korzyści. W ślad za takim myśleniem szły polityczne uwarunkowania selekcji filmów, o których autorka wspomina ale również i to zagadnienie wymagałoby pogłębionych analiz.

Ciekawym wątkiem są rozważania na temat obecności filmów polskich w repertuarze państw Bloku Wschodniego ale także problemy umieszczania rodzimych tytułów na komercyjnych rynkach zachodnich. Za interesujące uznaję obserwacje Autorki, że mimo jedności ideologicznej, ulokowanie filmów w repertuarze kin państw Bloku Wschodniego wcale nie zawsze było proste choćby z uwagi na pewną wzajemną nieufność, przejawy rywalizacji, ale także różnice w politykach kulturalnych oraz odmienne strategie repertuarowe. Autorka włożyła przy tym sporo trudu w kompletowanie zestawień infrastruktury kinowej poszczególnych państw socjalistycznych, parametrów rozpowszechniania dotyczących liczby seansów i widzów co jednak nie wnosi, moim zdaniem, wiele do przedmiotu pracy. Natomiast nie pochyliła się specjalnie nad charakterystyką poszczególnych tytułów, zauważając jedynie w polityce zakupów pewną zachowawczość i skłonność do unikania filmów kontrowersyjnych.

O ile rozdział drugi pracy Autorka poświęciła wybranym narzędziom i technikom wykorzystywanym przez ówczesne władze polityczne i państwowe w promocji polskiego kina, o tyle w rozdziale trzecim skoncentrowała się głównie na aktywności instytucji, którym

przypisano zadania zagranicznej promocji i propagandy polskich dokonań filmowych (agencji MSZ, Polska Agencja Interpress, międzynarodowe organizacje itp). Podobnie jak w rozdziale drugim, przeprowadziła analizę dwutorowo: z jednej strony - w obszarze współpracy z państwami socjalistycznymi, z drugiej - z zachodnimi. Autorka w tej części pracy przywołuje wytyczne działalności propagandowej i elementy, które należało zgodnie z zaleceniami władz eksponować w sposób szczególny. Zwraca przy tym uwagę na konsekwencje upartyjnienia systemu podejmowania decyzji co dość mocno komplikowało ich realizację. Sygnalizuje też znaczenie kontaktów nieformalnych, które jednak do końca trudno zidentyfikować, w tym rolę w popularyzacji polskiego kina filmowców i krytyków filmowych. Przybliży zasady i mechanizmy selekcji filmów akceptowanych jako wizytówka polskiej kinematografii zagranicą oraz kryteria ich typowania na znaczące festiwale czy też przeglądy. Mechanizmy takiej kwalifikacji przedstawione są w moim przekonaniu nieco zbyt ogólnie. Istotnym, aczkolwiek niedopowiedzianym wątkiem, jest zasygnalizowanie konfliktowych sytuacji powstających w samym środowisku filmowym będących następstwem takiego, a nie innego doboru filmów. Skomplikowane relacje władze – środowisko filmowe zarysowane zostały bowiem zbyt ogólnie, podobnie jak podejmowany w kilku częściach pracy ciekawy wątek obecności polskich twórców na Zachodzie. Zabrakło mi w związku z tym bardziej wnikliwych rozważań na temat tego czy i na ile wyjazdy te służyły twórcom do budowania własnej kariery na ile zaś i w jakim stopniu służyły polityce PRL. Jaka cenę płacili reżyserzy i aktorzy za możliwość wyjazdów na Zachód i z jakimi obligacjami wobec władzy te przywileje się wiązały? Opieranie się w tym przypadku jedynie na relacjach niejednokrotnie żyjących jeszcze ludzi kina i przyjmowanie ich z „dobrą wiarą” nie może niestety doprowadzić do odpowiedzi na w/w sformułowane pytanie.

Analizując działalność urzędów zagranicznych podległych MSZ Autorka dużą uwagę poświęca relacjom polsko- jugosłowiańskim. Przykład o tyle znamienity, że Jugosławia, jak zauważa, nie była szczególnie zainteresowana śledzeniem nowych zjawisk w polskim kinie i w relacjach kulturalnych z tym państwem obserwowano wiele barier i trudności wynikających z pewnej odrębności polityki zagranicznej i wewnętrznej obu krajów. Można się w związku z tym zastanawiać czy warto było tym relacjom poświęcać aż tak dużo uwagi.

Przedmiotem zainteresowań Autorki są też próby zagranicznej propagandy filmowej Polski w krajach Trzeciego Świata, niejednokrotnie dość egzotycznych. Pokazuje też narzędzia filmowej penetracji środowisk polonijnych podbudowując to stosownymi dokumentami, wskazując równocześnie na istotne, zewnętrzne ograniczenia w dotarciu do tych środowisk.

Autorka niezwykle skrupulatnie omówiła wszystkie przejawy i narzędzia zagranicznej polityki filmowej w latach 70-tych. Dlatego zaskakują dość lakoniczne i moim zdaniem nieco uproszczone wnioski, w których, wbrew sygnalizowanym wcześniej wątpliwościom, pozytywnie oceniono realizację ogólnych celów i kierunków zagranicznej polityki filmowej w epoce Gierka. Pozytywnie w stosunku do czego ??? Autorka utrzymuje, że w świetle zgromadzonych danych, kinematografia służyła państwu jako skuteczny nośnik informacji o Polsce i jej kulturze. Za jedyny ogranicznik skuteczności takich działań uznała zbyt małą

dostępność środków na promocję i ograniczenie możliwości kontaktów. Pointa książki prowadząca się do stwierdzenia, że film stał się w ówczesnych latach wizytówką Polski i niezastąpionym narzędziem propagandy może budzić pewne wątpliwości, zbyt mało uwagi poświęcono bowiem stratom wizerunkowym Polski i polskiej kinematografii wynikającym z przynależności do bloku państw socjalistycznych.

Praca nie charakteryzuje się nadmierną śmiałością i ekstrawagancją wywodu czy sformułowanych hipotez badawczych. Dr Szczutkowska koncentruje się na tym czego może dowieść na podstawie dostępnych materiałów i dokumentów, których zestaw jest zaiste imponujący. Należy podkreślić dużą skrupulatność Autorki i rzetelność w opisie wybranych zjawisk chociaż niekiedy pociąga to za sobą nadmierną szczegółowość i drobiazgowość w prezentacji faktów co czasami sprawia, że lektura poszczególnych rozdziałów staje się nieco nużąca. O ile zatem pierwszy i drugi rozdział wydawały mi się bardzo dobre, o tyle już trzeci (bynajmniej nie gorszy) zawierający jednak sporo powtórzeń w porównaniu z poprzednim spowodował spadek zainteresowania. Autorka pisząc pracę, zafascynowana licznymi zgromadzonymi przez siebie dokumentami, przyjęła w zbyt dużym stopniu punkt widzenia promotorów ówczesnej polityki zagranicznej, w znacznie mniejszym dokonując oceny tych działań z pewnego dystansu. Jak wcześniej wspomniano, praca imponuje faktografią. Niekiedy odnosi się jednak wrażenie, że mnogość dokumentów oraz danych zaprezentowanych w licznych zestawieniach tabelarycznych nieco przytłoczyła autorkę na niekorzyść głębszej interpretacji opisywanych zjawisk.

Bibliografia

Autorka wykorzystuje bardzo rozbudowany zestaw źródeł obejmujący łącznie kilkaset pozycji polskich i zagranicznych. W zestawie tym odnajdujemy materiały archiwalne, akty prawne, artykuły prasowe pochodzące ze specjalistycznej prasy filmowej, wspomnienia, wywiady z twórcami, aktorami oraz promotorami ówczesnej polityki kulturalnej. Wszystkie one zostały trafnie dobrane do przedmiotu pracy i mogą stanowić cenną wskazówkę dla badaczy zamierzających w przyszłości dążyć tytułowe zagadnienie.

Ogólna ocena monografii habilitacyjnej

Niezależnie od kilku krytycznych uwag powstałych z „obowiązku recenzyjnego” nie mam wątpliwości, że książka Pani dr Szczutkowskiej jest oryginalnym wkładem i przyczynkiem do lepszego poznania roli kina w dziejach współpracy międzynarodowej w epoce gierkowskiej. Uważam ją za istotne osiągnięcie naukowe po uzyskaniu stopnia doktora, stanowiące znaczny wkład Autorki w rozwój historii kinematografii i państwowo-partyjnej polityki zagranicznej. Zaprezentowana monografia jest dobra warsztatowo i metodologicznie, dowodzi opanowania techniki samodzielnego prowadzenia pracy naukowej oraz umiejętności korzystania z dostępnych źródeł.

3. Ocena pozostałego dorobku naukowego Pani dr Joanny Szczutkowskiej

Dorobek dr Szczutkowskiej poprzedzający wystąpienie o nadanie stopnia dr habilitowanego jest bardzo obszerny i dość zróżnicowany, a ponadto potwierdzający sygnalizowaną wcześniej konsekwencję w zakresie naukowych zainteresowań. Obejmuje on:

a) jedną monografię naukową będącą opublikowaną w 2014 roku pracą doktorską p.t. „Polityka kulturalna PRL w dziedzinie kinematografii w latach 70”. Jest to, jak na ówczesne czasy, publikacja bardzo ambitna, oparta na licznych materiałach źródłowych, przybliżająca słabo wcześniej opracowany okres dziejów polskiej kinematografii

b) po uzyskaniu stopnia doktora :

- 11 opublikowanych rozdziałów w monografiach naukowych
- 5 opublikowanych artykułów w czasopismach naukowych
- siedemnastokrotne udokumentowane członkostwo w redakcjach naukowych oraz współredakcja monografii naukowych

Już sama ilość publikacji dowodzi, że wkład Pani dr Szczutkowskiej w rozwój nauk humanistycznych, jest zauważalny i istotny. Teksty Pani dr Szczutkowskiej zamieszczane były w liczących się wydawnictwach gwarantujących wysoki poziom naukowy. Najczęściej publikacje potwierdzające aktywność naukową dr Szczutkowskiej krążyły wokół zagadnień polityki filmowej i międzynarodowych relacji polskiej kinematografii z zagranicą, a także strategii polityki kulturalnej władz PRL co potem w wersji bardziej rozwiniętej wykorzystwała w monografii habilitacyjnej. Habilitantka interesowała się szczególnie kontaktami i współpracą filmową z państwami bloku wschodniego, w tym zwłaszcza relacjami jugosłowiańsko-polskimi co zapewne okazało się pokłosiem odbytego w Belgradzie stażu naukowego. Wśród artykułów odnajdujemy też ciekawy wątek współpracy Polski z Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną oraz ze Słowacją. Pani dr Szczutkowska w swoich publikacjach podejmowała też temat motywu wojny obecny w kulturze i sztuce, w tym w filmie, wykraczając w swoich analizach poza obszar państw Bloku Wschodniego. Zainteresowała się między innymi wizualnymi obrazami konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie i na Półwyspie Bałkańskim. Za interesujący, choć nieco wyłamujący się z głównego obszaru zainteresowań naukowych Habilitantki, uważam włączenie się przez nią w regionalny nurt badań filmowych obejmujący historię wizualną oraz kulturę filmową regionu kujawsko pomorskiego oraz dziejów Bydgoszczy co zaświadczały artykuły na temat współtwórców lokalnej kultury filmowej.

Dodatkowym potwierdzeniem aktywności naukowej Habilitantki jest udział w licznych krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych, w szczególności dotyczących tematu relacji polsko-jugosłowiańskich

Reasumując, Pani dr Szczutkowska demonstruje dużą swobodę poruszania się w obszarze badań historyczno-filmowych, potwierdzając znajomość materiałów źródłowych, uwarunkowań społecznych, kulturowych, gospodarczych determinujących sposób funkcjonowania omawianych przez nią systemów i zjawisk. Pozwala to na wysoką ocenę wartości merytorycznej sygnowanych przez Nią publikacji.

4. Ocena działalności dydaktycznej, popularyzatorskiej i współpracy międzynarodowej

Dr Szczutkowska jest aktywna na polu dydaktyki jako adiunkt (ostatnio na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy) prowadząc zajęcia na kilku kierunkach studiów, w tym języku angielskim w programie Erasmus. Wielokrotnie pełniła rolę promotora prac dyplomowych (głównie jednak licencjackich) i ich recenzenta. Trochę dziwi fakt, że Habilitantka nie przywołuje swoich dokonań jako promotor prac magisterskich ale być może wynika to z tego, że nie miała przydzielonego seminarium magisterskiego. Ponadto, pełniła liczne funkcje powierzone jej przez Wydział Humanistyczny, współorganizowała konferencje naukowe i imprezy nawiązujące do problematyki związków kina z historią. Na uwagę zasługuje też regularny udział w krajowych i międzynarodowych konferencjach i spotkaniach naukowych (odnotowano czynny udział w 30 spotkaniach tego typu).

Autorka jest członkiem Polskiego Towarzystwa Badań nad Filmem i Mediami

Wniosek końcowy

Pani Joanna Szczutkowska posiada wielostronne osiągnięcia naukowe uzyskane po otrzymaniu przez nią stopnia doktora stanowiące znaczny wkład w rozwój nauk w dziedzinie humanistycznej, w dyscyplinie historia. Ma też na koncie inne osiągnięcia natury dydaktycznej i organizacyjnej. Na tej podstawie stwierdzam, że spełnia ona wszystkie wymagania stawiane osobom kandydującym do uzyskania stopnia doktora habilitowanego w w/w dziedzinie i dyscyplinie.

W związku z powyższym wnoszę do Komisji Habilitacyjnej o uruchomienie dalszej procedury postępowania habilitacyjnego i zdecydowanie popieram starania Habilitantki w tym zakresie.